

SOSIAALIPSYKOLOGIEN TYÖHÖNSIJOITTUMISSELVITYS

**SELVITYS VUOSINA 2007–2014 HELSINGIN YLIOPISTON
SOSIAALIPSYKOLOGIAN OPPIAINEESTA VALMISTUNEIDEN
MAISTEREIDEN TYÖHÖN SIJOITTUMISESTA**

ANTERO SALMINEN

**4/2016
SOSIAALIPSYKOLOGIAN OPPIAINEEN MONISTESARJA**

**HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI**

**VALTIOTIETEELLINEN TIEDEKUNTA
STATSVETENSKAPLIGA FAKULTETEN
FACULTY OF SOCIAL SCIENCES**

Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian oppiaineen monistesarja 4/2016

© Antero Salminen ja
Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian oppiaine
PL 54 (Unioninkatu 37) 00014 Helsingin yliopisto

Kustantaja: Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian oppiaine

ISBN 978-951-51-2113-4 (PDF)

Aikaisemmin Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian yksiköstä ilmestyneet työhönsijoittumisselvitykset:

Lahikainen, A-R. (1974). *Selvitys sosiaalipsykologia pääaineenaan valmistuneiden valtiotieteen kandidaattien työhönsijoittumisesta huhtikuussa 1974* (Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian laitoksen monisteita 2/1974). Helsingin yliopisto, sosiaalipsykologian laitos.

Ahokas, M. (1980) *Selvitys vuosina 1974-80 sosiaalipsykologia pääaineenaan valmistuneiden valtiotieteen kandidaattien työhönsijoittumisesta.*

Roponen, S. & Honkanummi, E. (1986). *Sosiaalipsykologit työelämässä* (Helsingin yliopiston opintoasiaintoimiston julkaisuja, 25). Helsinki: Helsingin yliopisto.

Mononen, M. Setälä, E. & Valkonen, J. (1991). *Sosiaalipsykologit ja työelämä. Vuosina 1986–1990 valmistuneiden sosiaalipsykologien työtehtävät ja koulutuksen antamat valmiudet niihin* (Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian laitoksen monisteita 1/1991). Helsingin yliopisto, sosiaalipsykologian laitos.

Pirttilä-Backman, A-M., Ylinen, S. & Malmström, M. (1999). *Vuosina 1985–1997 valmistuneiden sosiaalipsykologien työhönsijoittuminen* (Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian laitoksen monisteita 1/1999). Helsingin yliopisto, sosiaalipsykologian laitos.

Honkanummi, E. & Myyry, L. (2003). *Sosiaalipsykologit opintieltä työelämään. Vuosina 1985–1991 ja 1998–2001 valmistuneiden sosiaalipsykologien kokemuksia opinnoista ja työelämästä.* Helsingin yliopisto, sosiaalipsykologian laitos.

Kilpiö, A. (2008). *Sosiaalipsykologien työmarkkinat nyt ja lähitulevaisuudessa – havaintoja työelämäselvityksestä.* Helsingin yliopisto, sosiaalipsykologian laitos.

Olakivi, A. (2008). *Selvitys vuosina 2002 – 2006 Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian laitokselta valmistuneiden maistereiden työhön sijoittumisesta.* Helsingin yliopiston Sosiaalipsykologian laitoksen monisteita. ISBN 978-952-10-4505-9 (PDF)

Sisällysluettelo

1 Johdanto	2
2 Selvityksen toteutus ja vastaajat	2
3 Opinnot	3
3.1 Opintojen kesto ja aikaisemmat opinnot	3
3.2 Sivuaineet	4
3.3 Menestyminen opinoissa	4
3.4 Muut tutkinnot	5
4 Työllistyminen	6
4.1 Vastaajien työllisyystilanne	6
4.2 Työsuhteen kesto ja muoto	7
4.3 Työttömyys, työttömyysjaksojen määrä ja kesto	8
4.3 Työkokemus opiskeluaikana ja valmistumisen jälkeinen työllistyminen	9
5 Sijoittuminen	11
5.1 Sijoittuminen hallinnonaloittain	11
5.2 Sijoittuminen työtehtävittäin	12
5.3 Työantajan odotukset ominaisuuksista ja valmiuksista	15
5.4 Osaaminen ja koulutuksen soveltaminen työssä	16
5.5. Tyytyväisyys työhön ja palkkaus	16
6 Koulutuksen tuoma osaaminen ja tyytyväisyys koulutukseen	18
6.1 Ydinosaaminen	18
6.2 Kilpailu työmarkkinoilla ja osaamisen vertailu	20
6.3 Tyytyväisyys opetukseen ja koulutukseen	22
7 Yhteenveto	23
Lähteet	25
Liite: kyselylomake	26

1 Johdanto

Tämän selvityksen tarkoituksena on tarjota tietoa sosiaalipsykologien työllistymisestä ja heidän työtehtävistään. Lisäksi selvitys kartoittaa heidän koulutuksensa antamia valmiuksia ja tarjoaa näkökulmia opetuksen kehittämiseen.

Selvitys koostuu seitsemästä luvusta. Aluksi esitellään kyselyn toteutusta ja vastaajajoukkoa. Kolmannessa luvussa käsitellään vastaajien opintoja, sivuaineita, opintomenestystä ja muita tutkintoja. Neljännessä luvussa tarkastellaan valmistumisen jälkeistä työllistymistä, työttömyyttä ja työsuhteiden muotoa. Tämän jälkeen esitellään, minkälaisien työtehtävien parissa sosiaalipsykologit työskentelevät. Kuudennessa luvussa esitellään vastaajien koulutuksesta saamaa osaamista ja tarkastellaan vastaajien tyytyväisyyttä koulutukseen ja opintojen eri osa-alueisiin. Lopussa on yhteenveto.

Kiitos kaikille vastaajille!

Selvitys on osa Opettajien akatemian kotiyksikkötoimintaa.

2 Selvityksen toteutus ja vastaajat

Tämän selvityksen pohjana käytettiin edellisen sosiaalipsykologian työhönsijoittumisselvityksen (Olakivi, 2008) kyselylomaketta, johon tehtiin muutamia muokkauksia. Kysely toteutettiin vuoden 2015 loppukeväästä sähköisen kyselylomakkeen avulla (<http://elomake.helsinki.fi/>). Kyselykutsua levitettiin yliopiston Alumnikampus-sivustolla (<https://alumniverkosto.helsinki.fi>), Suomen sosiaalipsykologit ry:n kautta ja sosiaalisessa mediassa. Vastaajille lähetettiin myös sähköpostia opiskelijarekisterissä olleisiin sähköpostiosoitteisiin. Aineistonkeruun loppuvaiheessa tavoiteltiin puhelimitse vastaajia valmistumisvuosista, jotka olivat aliedustettuina.

Opiskelijarekisterin mukaan vuosina 2007–2014 valmistui sosiaalipsykologiasta 216 maisteria. Tässä luvussa ei ole huomioitu kansainvälisistä maisteriohjelmista valmistuneita sosiaalipsykologeja, jotka rajattiin pois kyselystä. Kyselyyn vastasi lopulta 87 sosiaalipsykologia vastausprosentin ollen näin 40,3. Vastausprosentti on alhainen, mutta sitä voidaan pitää kohtuullisena sähköiselle kyselylle. Taulukosta 1 on nähtävissä vastaajien jakautuminen valmistumisvuoden mukaan.

Kyselylomake piti sisällään strukturoituja kysymyksiä ja avokysymyksiä (ks. liite). Aineistoa analysoitiin kvantitatiivisesti tarkastelemalla tilastollisia tunnuslukuja ja kvalitatiivisesti luokittelemalla avolomakevastauksia etsimällä näistä isompia teemoja ja sisältöluokkia.

TAULUKKO 1. Vastausaktiivisuus valmistumisvuoden mukaan.

<i>Valmistumisvuosi</i>	<i>Valmistuneita (N)</i>	<i>Vastaajia (N)</i>	<i>Vastausprosentti (%)</i>
2007	23	6	26,1
2008	59	16	27,1
2009	12	5	41,7
2010	20	6	30,0
2011	31	13	41,9
2012	22	15	68,2
2013	25	12	48,0
2014	24	14	58,3
Yhteensä	216	87	40,3

Vastaajien keski-ikä oli vastaushetkellä 35 vuotta (N = 86, yksi vastaajista ei ilmoittanut syntymävuottaan). Ikähaitari oli 25 – 66 vuotta. Vastaajista 83 prosenttia oli naisia ja 17 prosenttia miehiä. Opiskelijarekisterin mukaan kaikista vuosina 2007–2014 valmistuneista naisia oli 87 prosenttia ja miehiä 13 prosenttia. Edellisessä vuoden 2008 selvityksessä miesten vastausprosentti oli seitsemän prosenttia, mihin nähden miesten osuus vastaajissa oli nyt hyvä (Olakivi, 2008). Vastaajat sijoittuvat maantieteellisesti Etelä-Suomeen ja suurimpiin kaupunkeihin. Vastaajista 87 prosenttia asui pääkaupunkiseudulla.

3 Opinnot

3.1 Opintojen kesto ja aikaisemmat opinnot

Opiskelijarekisterin mukaan vuosina 2007–2014 valmistuneiden keskimääräinen opintojen kesto oli 6,7 vuotta. Kyselyyn vastanneiden keskimääräinen opiskelu-aika oli 6,1 vuotta (N = 87). Vastaajista kymmenen prosenttia ilmoitti pitäneensä opinnoissa väli vuoden, jonka kesto oli keskimäärin kaksi lukukautta. Edeltäneessä selvityksessä opintojen keskimääräiseksi kestoksi raportointiin 5,8 vuotta (Olakivi, 2008).

Vastaajista 45 prosentilla ei ollut lainkaan tai oli vähän aikaisempia opintoja, joita pystyttiin sisällyttämään sosiaalipsykologian tutkintoon. Sosiaalipsykologian perusopinnot, lyhyen sivuaineen tai näitä vastaavan määrän muita opintoja oli suorittanut 22 prosenttia vastaajista. Opintoja, jotka vastasivat noin vuoden opintoja (esim. kaksi lyhyttä sivuainetta tai perus- ja aineopinnot), oli 12 prosentilla. Loput 21 prosenttia mainitsi omanneensa tätä enemmän opintoja ennen sosiaalipsykologian pääaineopintojen oikeuden saantia.

3.2 Sivuaineet

Vastaajien yleisin sivuaine oli psykologia. Tämän lisäksi suosituimpia aineita olivat sosiaalipsykologian muut lähitieteet: sosiologia, viestintä ja sosiaalityö (ks. taulukko 2) Aikaisempiin selvityksiin (Honkanummi & Myyry, 2003; Olakivi, 2008) nähden psykologia on nyt suosituin sivuaine. Lisäksi yhteiskuntapolitiikan sivuaineeksi valinneiden määrä on pienempi. Edeltäneessä selvityksessä yhteiskuntapolitiikka, johon oli laskettu mukaan sosiaalipolitiikka ja sosiaalityö, oli sosiologian kanssa suosituin sivuaine. Nyt yhteiskuntapolitiikka (mukaan lukien sosiaalipolitiikka) oli sivuaineena viidellä vastaajalla. Sosiaalityö oli taas erikseen sivuaineena 13 vastaajalla. Johtamisen sivuaineopintoja oli hieman useammalla edeltäneeseen selvityksen nähden. (Olakivi, 2008.) Johtamisen opintoja vastaajat olivat suorittaneet sekä valtiotieteellisessä tiedekunnassa (Johtamisen sivuainekokonaisuus) että nykyisen Aalto-yliopiston perustieteiden korkeakoulussa ja kauppakorkeakoulussa.

TAULUKKO 2. Kyselyyn vastanneiden yleisimmät sivuaineet perus- ja aineopintojen mukaan eriteltynä (N = 87).

<i>Oppiaine</i>	<i>Perusopinnot</i>	<i>Perus- ja aineopinnot</i>	<i>Yhteensä</i>
Psykologia	20	14	34
Sosiologia	15	7	22
Viestintä	17	4	21
Sosiaalityö	6	7	13
Työpsykologia ja johtaminen (Aalto-yliopisto)	9	2	11
Johtamisen sivuainekokonaisuus (JOS)	7	2	9
Tilastotiede ¹	9	0	9
Kasvatustiede	4	3	7
Jokin kieliaine ²	5	2	7
Yhteiskuntapolitiikka ³	4	1	5
Johtaminen (Aalto-yliopisto)	3	2	5
Sosiaali- ja kulttuuriantropologia	3	2	5

¹ Sisältää matematiikan opinnot

² Sisältää espanjan, saksan, unkarin ja ranskan kielen ja filologian opinnot

³ Sisältää sosiaalipolitiikan opinnot

3.3 Menestyminen opinoissa

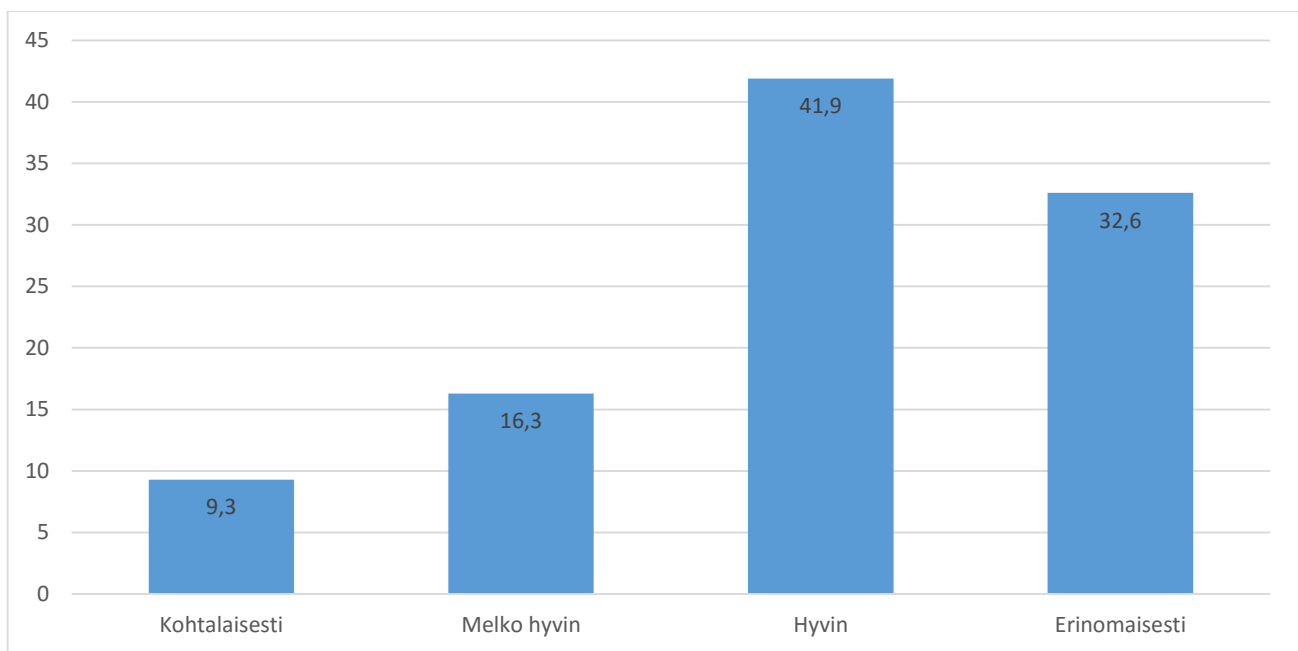
Vastaajilta kysyttiin heidän pro gradu -tutkielman arvosanaa (ks. taulukko 3). Vastaajista hieman yli 85 prosenttia oli saanut arvosanakseen joko cum lauden tai tätä paremman arvosanan. Vastaajien yleisin arvosana on magna.

TAULUKKO 3. Oppiaineesta vuosina 2007–2014 annetut graduarvosanat (N = 236) sekä kyselyyn vastanneiden graduarvosanat (N = 86).

<i>Arvosana</i>	<i>Annetut arvosanat (%)</i>	<i>Vastaajien arvosanat (%)</i>
approbatur	1,3	1,2
lubenter approbatur	7,2	4,7
non sine laude approbatur	9,3	8,1
cum laude approbatur	25,8	22,1
magna cum laude approbatur	34,7	36,0
eximia cum laude approbatur	18,6	26,7
laudatur	3,0	1,2
Yhteensä	100 (N = 236)	100 (N = 86)

Taulukossa on huomioitava, että pro gradu -tutkielma ei ole sidottu valmistumisvuoteen, minkä vuoksi kyseessä on eri joukot.

Vastaajista 90 prosenttia katsoi menestyneensä sosiaalipsykologian opinnoissa vähintään melko hyvin suhteessa omiin tavoitteisiinsa (ks. kuvio 1). Sama raportoitiin myös edellisessä selvityksessä (Olakivi, 2008).

KUVIO 1. Vastaajien arviot omasta opintomenestyksestä suhteessa omiin tavoitteisiin asteikolla 1 – 7 (missä 1 = erittäin huonosti ja 7 = erinomaisesti) (%) (N = 86).

3.4 Muut tutkinnot

Puolet vastaajista oli jonkin suorittanut maisterin tutkinnon lisäksi jonkin muun tutkinnon. Vastaajien yleisimmät muut tutkinnot olivat pääosin sosiaali- ja terveydenhoitoalalta sekä kaupalliselta alalta. Nämä tutkinnot ovat nähtävissä tarkemmin taulukosta 4. Osalla vastaajista oli monia tutkintoja. Tutkinnoista osa oli suoritettu ennen sosiaalipsykologian maisterin tutkintoa, osa näiden jälkeen.

TAULUKKO 4. Vastaajien (N = 42) listaamat muut tutkinnot (N = 52). Osalla vastaajista oli useampia tutkintoja.

	<i>N</i>	<i>%</i>
Sosiaalialan tutkinnot yhteensä	11	21,2
Sosiaalityö	5	9,6
Sosionomi	4	7,7
Sosiaalihoitaja	1	1,9
Sosiaalikasvattaja	1	1,9
Kaupallisen alan tutkinnot yhteensä	10	19,2
Tradenomi	4	7,7
Kauppätieteiden maisteri	3	5,8
Yo-merkonomi	3	5,8
Terveydenalan tutkinnot yhteensä	8	15,4
Sairaanhoitaja	4	7,7
Terveydenhoitaja	2	3,8
Erikoissairaanhoitaja	1	1,9
Lähihoitaja	1	1,9
Tohtorin tutkinto	4	7,7
Psykologia (kandi tai maisteri)	3	5,8
Psykoterapeutti	2	3,8
Humanististen tieteiden kandidaatti	2	3,8
Muut tutkinnot¹ yhteensä	12	23,1
Yhteensä	52	100

¹Muun muassa datanomi, erityisopettaja, laboratoriohoitaja, miljöösuunnittelija, työnohjaaja ja poliisi.

4 Työllistyminen

4.1 Vastaajien työllisyystilanne

Vastaajista 90,8 prosenttia kuului työvoimaan. Työvoimalla tarkoitetaan vastaushetkellä työllisinä tai työttöminä olleita vastaajia. Palkkatöissä ilmoitti olevansa 79,3 prosenttia vastaajista. Työllisiksi katsottiin myös päätoimiset jatko-opiskelijat, joita oli kahdeksan prosenttia vastaajista. Työvoiman ulkopuolella olevia vastaajia (vanhempainvapaalla tai hoitovapaalla olevat, omaishoitajat, opiskelijat sekä eläkeläiset) oli kahdeksan prosenttia (ks. taulukko 5).

TAULUKKO 5. Vastaajien työmarkkina-asema vastaushetkellä (N = 87).

	<i>N</i>	<i>%</i>
Palkkatöissä	69	79,3
Päätoiminen jatko-opiskelija	7	8,0
Kotona hoitamassa lasta tai muuta omaista	5	5,7
Yrittäjä	3	3,4
Opiskelija	1	1,1
Eläkeläinen	1	1,1
Vastaamatta	1	1,1
Yhteensä	87	100,0

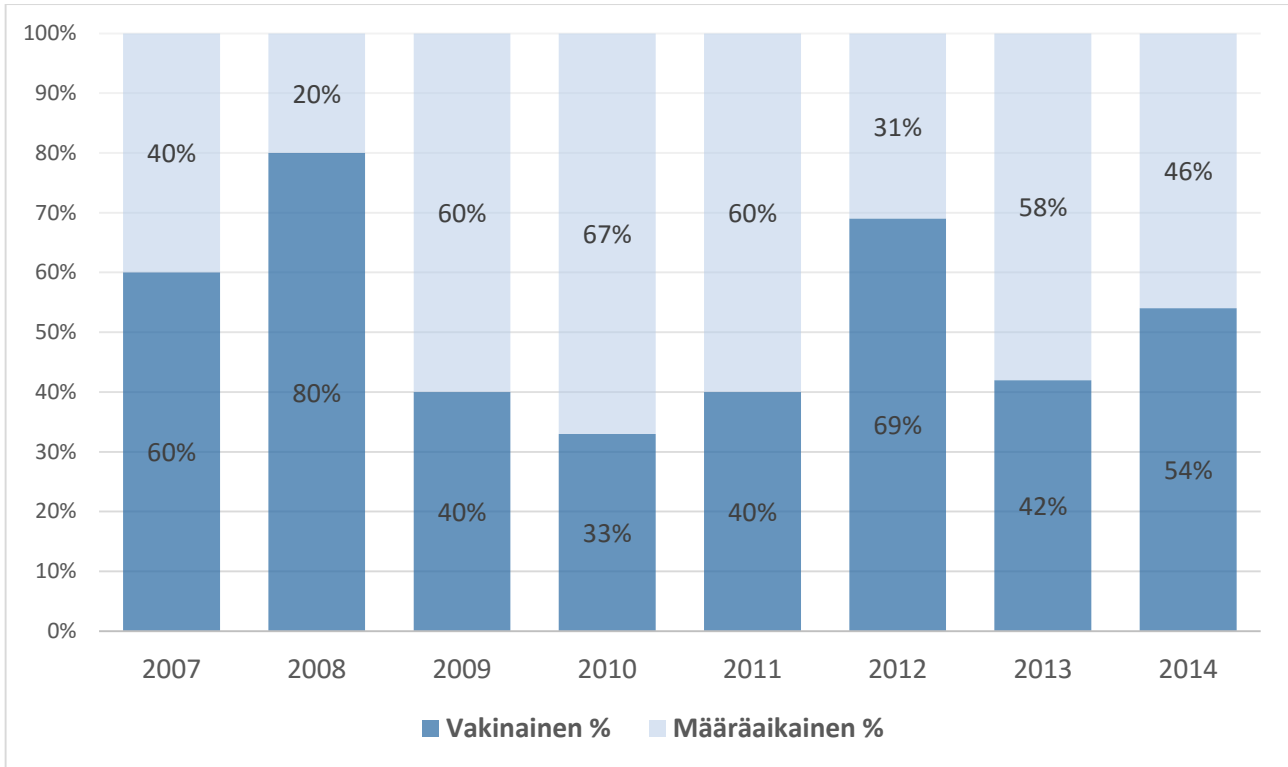
Sosiaalipsykologien työllisyystilanne näyttää aineiston pohjalta hyvältä, sillä yksikään työvoimaan kuuluvista vastaajista ei ilmoittanut olleensa vastaushetkellä työttömänä. Tässä on kuitenkin huomioitava kyselyn suuri vastaajakato. Alhainen työttömyysprosentti raportoitiin myös edellisessä selvityksessä (Olakivi, 2008). Suomen sosiaalipsykologit ry:n vuonna 2013 tekemässä jäsenkyselyssä sosiaalipsykologien työttömyys oli kolme prosenttia työvoimasta (Torniainen ym., 2013). Yhteiskunta-alan korkeakouluopettajat ry raportoi työmarkkinatutkimuksessaan yhteiskuntatieteilijöiden työttömyyden olevan seitsemän prosenttia (Pursiainen, 2015). Vaikka kyselytutkimusten kadot vaikeuttavat johtopäätösten tekoa, saatavilla olevan tiedon valossa sosiaalipsykologien työllisyys näyttäytyy sekä absoluuttisesti että suhteellisesti tarkasteltuna hyvältä.

4.2 Työsuhteen kesto ja muoto

Työllisistä 22 prosenttia oli ollut alle vuoden sen hetkessä työsuhteessa kyselyyn vastatessaan. Vajaa puolet työllisistä oli ollut yli vuoden, mutta alle neljä vuotta. Loput 31 prosenttia on ollut yli neljä vuotta vastaushetken työsuhteessaan.

Työsuhteessa olevista vastaajista 57 prosenttia oli vakinaisessa työsuhteessa ja 43 prosenttia määräaikaisessa työsuhteessa. Tässä ei ole eroa edeltäneeseen selvitykseen nähden (Olakivi, 2008). Kuviosta 2 on nähtävissä työsuhteiden jakautuminen valmistumisvuoden mukaisesti.

Määräaikaisuuksien pituudet vaihtelivat. Määräaikaisessa työsuhteessa olevista puolella työsuhteen kesto oli joko vuoden tai alle. Yli vuoden tai kahden vuoden määräaikaisuuksia oli 27 prosentilla. Yli kaksi vuotta kestäviä määräaikaisuuksia oli viidenneksellä. Lähes kaikki työsuhteessa olevista ilmoitti tekevänsä kokopäivätyötä.

KUVIO 2. Työllisten vastaajien työsuhteiden määräaikaisuus ja vakinaisuus valmistumisvuoden mukaan (%) (N = 76).

4.3 Työttömyys, työttömyysjaksojen määrä ja kesto

Vaikka vastaajien työllisyystilanne oli vastaushetkellä hyvä, vajaa 30 prosenttia ilmoitti olleensa valmistumisen jälkeen työttömänä: kahdeksan prosenttia heti valmistumisen jälkeen ja 20 prosenttia oltuaan ensin työelämässä (ks. taulukko 6). Heti valmistumisen jälkeistä työttömyyttä, niin sanottua kitkatyöttömyyttä, on havaittu myös edellisissä sosiaalipsykologian työhönsijoittumisselvityksissä (Honkanummi & Myyry, 2003; Olakivi, 2008). Työvoimaan kuuluvilla vastavalmistuneilla yhteiskuntatieteilijöillä (valmistuneet vuosina 2013–2014) työttömyysprosentiksi raportoitiin 10,8 prosenttia vuoden 2014 lopussa (Pursiainen, 2015).

TAULUKKO 6. Vastaajien työttömyyden ajankohta valmistumisen jälkeen (N = 83).

	N	%
Ei ole ollut työttömänä	59	71,1
Oltuaan tätä ennen työsuhteessa	17	20,5
Heti valmistumisen jälkeen ja myöhemmin	6	7,2
Heti valmistumisen jälkeen	1	1,2
Yhteensä	83	100,0

Työttöminä olleilla vastaajilla työttömyysjaksoja oli ollut joko yksi (55 prosenttia) tai kaksi (41 prosenttia). Vain yhdellä vastaajalla oli ollut tätä enemmän työttömyysjaksoja. Vastaajien pisimmät

työttömyysjaksot olivat kestoiltaan keskimäärin joko puoli vuotta tai tätä lyhempiä (57 prosentilla työttöminä olleilla vastaajista). Yli puolen vuoden tai vuoden pituisia työttömyysjaksoja oli 13 prosentilla. Yli vuoden kestäviä työttömyysjaksoja oli ollut 30 prosentilla työttöminä olleista.

4.3 Työkokemus opiskeluaikana ja valmistumisen jälkeinen työllistyminen

Vastaajilta kysyttiin opintojen aikana saadusta koulutukseen liittyvästä työkokemuksesta (ks. taulukko 7). Hieman yli 40 prosentilla oli työkokemusta vuoden verran tai alle tämän. Melkein yhtä suurella osalla vastaajista oli opintojen aikaista työkokemusta yli puolitoista vuotta.

TAULUKKO 7. Vastaajien koulutukseen liittyvä työkokemus ennen valmistumista (myös harjoittelu) (N = 87).

	<i>N</i>	%
Ei yhtään	8	9,2
Alle 6 kk	17	19,5
7–12 kk	20	23,0
13–18 kk	8	9,2
yli 18 kk	34	39,1
Yhteensä	87	100,0

Vastaajilta kysyttiin heidän työmarkkinatilanteestaan heti valmistumisen jälkeen (ks. taulukko 8). Yli puolet ilmoitti jatkaneensa töissä, joissa aloittanut ennen valmistumistaan. Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ry:n työmarkkinatutkimuksessa vastaava luku oli sama (Pursiainen, 2015). Vastaajista 30 prosenttia ilmoitti työllistyneensä joko heti tai pian valmistumisensa jälkeen. Osa työttömiksi joutuneista ilmoitti tehneensä jotain muuta, kuten aloittaneensa toisen tutkinnon tai osallistuneensa työkokeiluun tai työelämävalmennukseen.

TAULUKKO 8. Vastaajien työmarkkinatilanne heti valmistumisen jälkeen (N = 86).

	<i>N</i>	%
Jatkoj palkkatyössä, jossa oli aloittanut aikaisemmin	47	54,7
Haki ja sai palkkatöitä	27	31,4
Haki, mutta ei saanut palkkatöitä	3	3,5
Vanhempain- tai hoitovapaa	2	2,3
Työkokeilu tai työelämävalmennus	2	2,3
Täydennyskouluttautuminen (maisteriopintoja)	1	1,2
Oma yritystoiminta	1	1,2
Apuraha	1	1,2
Työharjoittelu	1	1,2
En hakenut töitä	1	1,2
Yhteensä	86	100,0

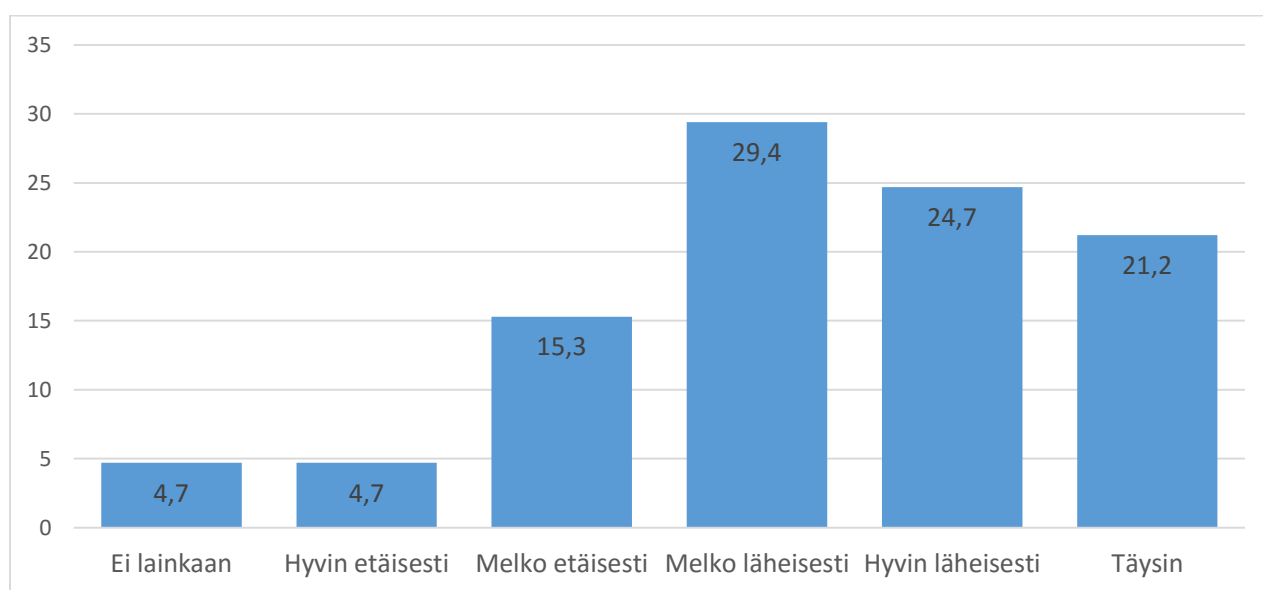
Yleisin kanava ensimmäisen työpaikan löytämiseksi oli internet: joko nykyisen työ- ja elinkeinoministeriön sivuilta (mol.fi), Aarresaari-sivustolta tai yrityksen tai organisaation omilta sivuilta.

Suhdeverkostot kuten ystävät, tuttavat ja sukulaiset, olivat toiseksi yleisin kanava saada tieto avoimesta työpaikasta. Kymmenelle prosentille vastaajista työnantaja ilmoitti avoimena olevasta paikasta. Muita kanavia olivat muun muassa opiskelijoiden sähköpostilistat, harjoittelut tai tiedustelu suoraan työnantajalta mahdollisesta työpaikasta. (Ks. taulukko 9).

TAULUKKO 9. Vastaajien kanavat, jota kautta he saivat tiedon ensimmäisestä valmistumisen jälkeisestä työpaikastaan (N = 83).

	N	%
Internet-ilmoitus: Mol.fi, Aarresaari-sivusto tai yrityksen tai organisaation omat sivut.	26	31,3
Suhdeverkoston kautta (ystävät, tuttavat, sukulaiset jne.)	17	20,5
Työnantaja otti yhteyttä	9	10,8
Opiskelijoiden sähköpostilistat	8	9,6
Työmahdollisuuksien tiedustelu suoraan työnantajalta	5	6,0
Harjoittelun kautta	5	6,0
Lehti-ilmoitus	4	4,8
Työvoiman vuokraus- tai välityspalvelu tms.	3	3,6
Työvoimatoimisto tai työkokeilu	3	3,6
Muuta kautta	3	3,6
Yhteensä	83	100,0

Akateeminen loppututkinto oli kahdella vastaajalla kolmesta muodollisena tai tosiasiallisena vaatimuksena valmistumisen jälkeiseen työhön. Lisäksi kolmannes vastaajista ilmoitti, että työhön oli muitakin vaatimuksia, joista yleisempiä olivat aikaisempi työkokemus, toinen tutkinto (yleisin sosiaalityö tai sosionomi), työhön liittyvä substanssi- tai metodiosaaminen, opettajan pedagogiset opinnot tai jatko-opiskelijastatus. Osa vastaajista listasi useampia. Ensimmäinen työ liittyi sosiaalipsykologian alaan vähintään melko läheisesti kolmella neljästä (ks. kuvio 3.)

KUVIO 3. Vastaajien arviot, kuinka läheisesti ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työ liittyi sosiaalipsykologian alaan (missä 1 = ei lainkaan ja 6 = täysin) (%) (N = 85).

5 Sijoittuminen

5.1 Sijoittuminen hallinnonaloittain

Vastaaajista 54 prosenttia oli työllistynyt julkiselle sektorille joko kunnan, yliopiston tai valtion palvelukseen. Yksityiselle sektorille työllistyneitä oli neljännes. Kolmannelle sektorille järjestöihin tai säätiöihin oli työllistynyt hieman alle 18 prosenttia. (Ks. taulukko 10).

Aikaisempiin selvityksiin (Honkanummi & Myyry, 2003; Olakivi, 2008) nähden tulokset ovat melko samansuuntaisia. Vaikka yksityisellä sektorilla on nähtävissä vähentymistä, on muutos niin vähäistä, ettei voida tehdä päätelmiä pysyvästä muutoksesta sosiaalipsykologien työllistymisessä.

TAULUKKO 10. Sosiaalipsykologien työnantajat hallinnonaloittain kolmena eri aineistonkeruujankohdantana. Mukana vastaushetkellä työssä olleet vastaajat (N(%)) N(2002)=79, N(2007)=93 ja N(2015)=79.

Työnantajan sektori	Valmistumisvuosi		
	1985 – 1991 tai 1998 – 2001 ¹	2002 – 2006 ²	2007 – 2014
Yksityinen yritys	26 (32,9)	29 (31,2)	20 (25,3)
Kunta	10 (12,7)	19 (20,4)	17 (21,5)
Järjestö/säätiö	9 (11,4)	16 (17,2)	14 (17,7)
Yliopisto	11 (13,9)	16 (17,2)	15 (19,0)
Valtion virasto/laitos (muu kuin yliopisto)	17 (21,5)	10 (10,8)	11 (13,9)
Oma yritys	3 (3,8)	1 (1,1)	2 (2,5)
Jokin muu	2 (2,5)	1 (1,1)	-
Puuttuva tieto	-	1 (1,1)	-
Yhteensä	79 (100)	93 (100)	79 (100)

¹Lähde: Olakivi (2008) alkuperäisen aineiston (Honkanummi & Myyry, 2003) pohjalta.

²Lähde: Olakivi (2008)

5.2 Sijoittuminen työtehtävittäin

Kyselyn keskeisenä kiinnostuksen kohteena oli selvittää, minkälaisen työtehtävien parissa sosiaalipsykologit työskentelevät. Vastaajat luokiteltiin edellisen selvityksen (Olakivi, 2008) mukaisesti vastaajien työnimikkeen ja lyhyen työtehtävien kuvauksen perusteella seitsemään luokkaan: tutkimus, sosiaali- ja terveydenhuolto, opetus ja koulutus, henkilöstöhallinto, viestintä, asiantuntija- ja projektityö ja muut (ks. taulukko 11). Joissain yksittäistapauksissa oli huomioitu myös työnantajan toimiala. Vastaajien luokittelu oli paikoin vaikeata, koska vastaajien työtehtävät koostuivat monenlaisista tehtävistä. Esimerkiksi vastaajan tehtäviin saattoi kuulua sekä tutkimustehtäviä että opetus- ja koulutustehtäviä.

Sosiaali- ja terveydenhuolto. Suurimman luokan muodostivat sosiaalialan ja terveydenhuollon tehtävien parissa työskentelevät kattaen 29 prosenttia työllisistä. Suurin osa työtehtävistä oli painottunut sosiaalialalle. Yleisimpiä työnimikkeitä olivat sosiaalityöntekijä¹, kuraattori² ja asiantuntija. Sosiaalialan tehtävät liittyivät usein lasten, nuorten tai heidän vanhempien parissa työskentelyyn sekä työllistymiseen. Terveystenhuollon tehtäviin kuului muun muassa perheterapiaa, potilastyötä tai alueellista terveyden ja hyvinvoinnin kehittämistä. Luokan muita työtehtäviä olivat asiakastyö, työnohjaus, uravalmennus, asiantuntijatehtävät, ryhmä- ja verkostotyöskentely.

Luokan tehtävänimikkeet: ammatillinen kuntoutusohjaaja, asiakastyön koordinaattori, asiantuntija, erikoissuunnittelija, kehittämissuunnittelija, koulukuraattori², kriisityöntekijä, kuraattori, projektikoordinaattori, projektivastaava, psykoterapeutti¹, sosiaalityöntekijä¹, tiiminvetäjä, työelämäkoordinaattori, työhönvalmentaja.

Tutkimus. Tutkimustehtävissä työskenteli neljännes työelämässä olleista vastaajista. Heistä suurin osa työskenteli akateemisen tutkimuksen parissa. Pieni osa vastaajista työskenteli yksityisellä sektorilla asiakastutkimuksen parissa ja valtion virastoissa. Yleisimpiä tehtävänimikkeitä olivat tohtorikoulutettava ja tutkija. Luokan tyypillisiä työtehtäviä olivat suunnittelu, aineistonkeruu, analysoiminen, raportointi ja julkaiseminen sekä projektin vetäminen ja koordinointi. Akateemiseen tutkimustyöhön kuului usein myös opetus- ja ohjaustehtäviä.

¹ Psykoterapeutti ja sosiaalityöntekijä ovat erillisen lainsäädännön säätelemiä ammatteja, joissa työskentely edellyttää määrättyä koulutusta.

² Koulukuraattorin työhön edellytetään sosiaalityöntekijän kelpoisuutta.

Luokan tehtävänimikkeet: content manager, customer insight manager, customer insight specialist, jatko-opiskelija, PhD fellow, postdoctoral researcher, projektikoordinaattori, senior scientist, tilastotieteilijä, tohtorikoulutettava, tutkija, tutkijatohtori.

Henkilöstöhallinto. Henkilöstöhallinnon tehtävissä työskenteli vastaushetkellä vajaa viidennes työelämässä olleista vastaajista. Luokan yleisimpiä tehtäviä olivat rekrytointi-, kehittämis- ja esimiestehtävät. Luokan muita tehtäviä olivat muun muassa perehdyttäminen ja henkilöstön kouluttaminen, suunnittelu sekä konsultointi.

Luokan tehtävänimikkeet: arviointipäällikkö, erikoissuunnittelija, henkilöstökonsultti, henkilöstöpäällikkö, HR advisor, HR business partner, HR generalist, HR specialist, HR-konsultti, jäsen sihteeri, konsultti, rekrytointi- ja henkilöstövastaava, palvelusuunnittelija, staffing coordinator, yhteyspäällikkö.

Opetus ja koulutus. Opetuksen ja koulutuksen parissa työskenteli viisi prosenttia. Opettamisen ja kouluttamisen lisäksi työtehtäviin kuului myös ryhmänohjausta, tutkimus- ja kehittämistehtäviä. Luokan tehtävänimikkeet: kouluttaja, tiimi- ja laativastaava, verkkopedagogiikan asiantuntija, yliopisto-opettaja.

Viestintä. Viestintätehtävien parissa työskenteli neljä prosenttia vastaajista. Viestintätehtävät pitivät sisällään viestinnän suunnittelua, kirjoittamista, internet-sivujen päivittämistä ja kampanjoiden järjestämistä. Luokan tehtävänimikkeet: projektisihteeri, varainhankintavastaava, viestintäsuunnittelija.

Asiantuntijat- ja projektityöntekijät. Tämä luokka kattoi erilaiset asiantuntijatehtävät ja projektihanketehtävät, joita ei pystytty luokittelemaan vastausten perusteella muihin luokkiin. Tähän luokkaan kuului 15 prosenttia vastaajista. Tyypillisiä tehtäviä olivat asiantuntija- ja esimiestehtävät, suunnittelu- ja kehittämistehtävät sekä konsultointi. Esimiestehtäviin kuului usein projektin tai hankkeen suunnittelu, koordinointi ja vetäminen.

Luokan tehtävänimikkeet: advisor, käyttäjätutkimus- ja palvelumuotoiluasiantuntija, managing director and partner, projektikoordinaattori, projektipalvelupäällikkö, projektipäällikkö, senior system analyst, suunnittelija, vastaava ohjaaja.

Edelliseen työhönsijoittumisselvitykseen (Olakivi, 2008) verrattuna ainoana isompana erona on nähtävissä opetus- ja koulutustehtävissä olevien vastaajien vähentyminen. On kuitenkin vaikea sanoa, johtuuko tämä siitä, että opetus- ja koulutustehtävät ovat harventuneet sosiaalipsykologien työllistymisvaihtoehdona vaiko vastaajakadosta. Kuitenkin vastaajilla, jotka työskentelivät tutkimuksen ja henkilöstöhallinnon parissa, työtehtäviin kuului myös opettamista ja kouluttamista. Suomen sosiaalipsykologit ry:n jäsenkyselyssä työskentelyalat jakautuvat melko samansuuntaisesti kuin tässä

selvityksessä, mutta eroavat siten, että työllisistä vastaajista 19 prosenttia oli opetus- ja koulutustehtävissä ja 13 prosenttia oli tutkimustehtävissä (Torniainen, ym., 2013).

Edellä esitetyn luokittelun tulkinnanvaraisuus korostui erityisesti asiantuntija- ja projektitehtävissä. Projektityömäisyys oli yleistä sosiaali- ja terveydenhuollon, tutkimustyön ja henkilöstöhallinnon tehtävissä työskentelevillä vastaajilla. Vastaukset olisivatkin olleet mahdollista luokitella eri tavoin kiinnittäen huomiota tarkemmin työtehtävien projektityömäisyyteen ja asiantuntijatyöhön. Suomen sosiaalipsykologit ry:n jäsenkyselyssä noin puolet työvoimasta ilmoitti tekevänsä asiantuntijatyötä (Torniainen, ym., 2013).

TAULUKKO 11. Sosiaalipsykologien työtehtävät kolmena eri aineistonkeruuajankohtana. Mukana vastaushetkellä työssä olleet vastaajat (N(%)) N(1991)=51, N(2007)=93, N(2015)=76.

Työala	Valmistumisvuosi		
	1986 – 1990 ¹	2002 – 2006 ²	2007 – 2014
Sosiaali- ja terveydenhuolto	8 (15,7)	22 (23,7)	22 (28,9)
Tutkimus	18 (35,3)	27 (29,0)	20 (26,3)
Henkilöstöhallinto	7 (13,7)	12 (12,9)	15 (19,7)
Asiantuntijat ja projektityöntekijät	-	13 (14,0)	11 (14,5)
Opetus ja koulutus	11 (21,6)	12 (12,9)	4 (5,3)
Viestintä	-	5 (5,5)	3 (3,9)
Muut 1991 ³	7 (14,7)	-	-
Muut 2007 ⁴	-	2 (2,2)	-
Muut 2015 ⁴			1,3 (1)
Yhteensä	51 (100)	93 (100)	76 (100)

¹Lähde: Mononen ym. 1991.

²Lähde: Olakivi 2008.

³Sisältää seuraavat nimikkeet: yliaktuaari, upseeri, johtaja, konsultti, toimittaja ja esittelijä.

⁴Sisältää VTM-tutkintoa vastaamattomat työtehtävät.

Vastaajilta kysyttiin, kuinka kauan he olivat olleet vastaushetken työtehtävissä (ks. taulukko 12). Noin kolmannes vastaajista oli ollut alle vuoden työtehtävissään. Melkein yhtä suuri määrä oli ollut yli vuoden mutta alle kaksi vuotta töissä. Vajaa 40 prosenttia oli ollut tätä pidempään vastaushetken tehtävissään.

TAULUKKO 12. Vastaajien jakautuminen sen pohjalta, kuinka kauan he olivat olleet vastaushetken työtehtävissään (N = 77).

	N	%
0-6 kuukautta	12	15,6
yli 6 kuukautta - alle vuoden	13	16,9
1-alle 2 vuotta	23	29,9
2-alle 4 vuotta	17	22,1
4-alle 6 vuotta	9	11,7
6 vuotta tai pidempään	3	3,9
Yhteensä	77	100,0

5.3 Työntajan odotukset ominaisuuksista ja valmiuksista

Korkeakoulututkinto oli vaatimuksena vastaajien vastaushetken työhön 80 prosentilla työsuhteessa olevista vastaajista (N = 55)³. Vastaajilta kysyttiin lisäksi, minkälaisia ominaisuuksia ja valmiuksia he arvelivat heidän työnantajan odottaneen heiltä työpaikkaa täyttäessä. Vastaajien vastaukset voidaan luokitella viiteen isompaan luokkaan: asiantuntemukseen, työtehtävää vastaavaan kokemukseen, itsenäiseen työskentelyyn, vuorovaikutustaitoihin sekä tiedonomaksumiskykyyn ja tiedonkäsittelytaitoihin (ks. taulukko 13). Vastaajat arvioivat kahta vastaajaa lukuun ottamatta täyttäneensä nämä odotukset joko melko tai erittäin hyvin.

TAULUKKO 13. Arviot työnantajien odotuksista vastaajien (N = 66) ominaisuuksista ja valmiuksista vastaushetken työtehtäviin. Lukumäärä ilmaisee, kuinka monessa vastauksessa teema esiintyy. Suurin osa mainitsi useita teemoja.

<i>Itsenäinen työskentely ja oma-aloitteisuus</i>	<i>Kokemus</i>	<i>Työhön liittyvä asiantuntijuus ja substanssi</i>	<i>Vuorovaikutus- taidot</i>	<i>Omaksumiskyky, tiedonhaku-, tiedonkäsittely- ja hallintataidot</i>
– Itsenäinen työskentely 12	– Tehtävää vastaava kokemus 18	– Asiantuntemus 20	– Vuorovaikutus- taidot 16	– Analyttisyys ja kriittisyys 11
– Oma-aloitteisuus 7	– Tutkimus- menetelmät 12	– Koulutus 7	– Yhteistyökyky ja - taidot 15	– Kokonaisuuksien hahmottaminen ja hallinta 9
– Ahkeruus 4	– Työkokemus 4	– Substanssi- osaaminen 5		– Oppimiskyky ja omaksuminen 9
– Aktiivisuus 4				– Tiedonhaku 2
– Aikaansaavuus 4				
– Vastuullisuus 4				
– Organisoitaitaidot 2				

³ Tässä on huomioitu vain ne vastaajat, joiden vastaushetken työ on eri kuin ensimmäinen valmistumisen jälkeinen työ (ks. luku 3.3).

5.4 Koulutuksen soveltaminen työssä

Työllisistä vastaajista kolme neljästä katsoo, että pystyy soveltamaan sosiaalipsykologista tietoa työssään joko melko tai erittäin hyvin. Runsas 15 prosenttia katsoi omaavan kohtalaiset mahdollisuudet (ks. taulukko 14). Kolme neljästä katsoi myös, että heidän työssä esiintyy joko melko usein tai usein tilanteita, joissa sosiaalipsykologisesta koulutuksesta on hyötyä.

TAULUKKO 14. Vastaajien mahdollisuudet soveltaa sosiaalipsykologista tietoa työssään (N = 79)

	<i>N</i>	%
Melko huono	5	6,3
Kohtalainen	13	16,5
Melko hyvä	19	24,1
Erittäin hyvä	42	53,2
Yhteensä	79	100,0

Työllisistä vastaajista 60 prosenttia katsoi, että tutkinto juuri sosiaalipsykologiasta oli vähintään melko tärkeää vastashetken työtehtävien kannalta. Koulutusta pyydettiin vertaamaan esimerkiksi lähitieteisiin. Taas 40 prosenttia arvioi tutkintonsa tärkeyden vähäiseksi tai olemattomaksi työtehtävien kannalta. Viisi vastaajaa piti sosiaalipsykologista tutkintoa välttämättömänä (ks. taulukko 15).

TAULUKKO 15. Vastaajien arviot siitä, kuinka tärkeä juuri sosiaalipsykologinen koulutus on heidän työtehtävien kannalta (verrattuna esim. lähitieteisiin) (N = 77).

	<i>N</i>	%
Ei lainkaan tärkeää	9	11,7
Ei kovin tärkeää	22	28,6
Melko tärkeää	27	35,1
Erittäin tärkeää	14	18,2
Välttämätöntä	5	6,5
Yhteensä	77	100,0

5.5. Tyytyväisyys työhön ja palkkaus

Vastaajista 54 prosenttia koki viihtyvänsä töissään hyvin ja 32 prosenttia melko hyvin. Vastaajilta kysyttiin, mitä he pitivät työssään kiinnostavimpana (ks. taulukko 16.) Yleisimpiä teemoja vastauksissa olivat muun muassa työn monipuolisuus, sosiaalisuus, mahdollisuus oppia uutta ja kehittyä.

TAULUKKO 16. Vastaajien (N = 75) yleisimmät vastaukset kysymykseen, mikä oli vastaushetken työssä kiinnostavinta. Lukumäärä ilmaisee, kuinka useasti kyseinen teema toistui aineistossa. Suurin osa vastaajista mainitsi useita teemoja.

	<i>N</i>		<i>N</i>
1. Monipuolisuus ja vaihtelevuus	22	5. Mielenkiintoinen työ	9
2. Työn sosiaalisuus	18	6. Osaamisen soveltaminen	8
Ihmisten kohtaaminen	6	7. Arvomaailman työpaikka	8
Vuorovaikutus	6	8. Haastavuus	7
Yhteistyö	6	9. Esimiestyö	7
3. Uuden oppiminen ja kehittyminen	13		
Uuden oppiminen	10		
Itsensä kehittyminen	3		
4. Tutkimus	11		
Tutkimustyö	8		
Tutkimusaihe	3		

Vastaajien mediaanibruttopalkka oli 3000–3499 euroa kuukaudessa. Sukupuolten välillä ei ollut eroa mediaanipalkassa. Taulukossa 17 on eriteltyä tulosten jakautuminen sektoreittain. Parhaiten ansaitsivat yksityistellä sektorilla sekä valtion laitoksissa ja virastoissa työskentelevät. Suomen sosiaalipsykologit ry:n jäsenkyselyssä mediaanipalkka oli välillä 3000–4000 euroa (Torniainen, ym., 2013). Tämän kyselyn vuosina 2013–2014 valmistuneilla sosiaalipsykologeille kuukausittainen keskipalkka oli 2500–2999 euroa. Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ry:n jäsenkyselyssä kuukausittainen mediaanibruttopalkka oli 3800 euroa ja vuosina 2013–2014 valmistuneiden keskipalkka 3025 euroa (Pursiainen, 2015).

Edellisissä selvityksissä (Honkanummi & Myyry, 2003; Olakivi, 2008) havaittu pro gradu -tutkielman arvosanan ja bruttopalkan välinen negatiivinen korrelaatio toistui myös tässä aineistossa ($r = -0.343$, $p = 0.003$, $N = 75$).

TAULUKKO 17. Vastaajien mediaanipalkka työnantajasektorin mukaan (N =79).

<i>Työnantajan sektori</i>	<i>N</i>	<i>Mediaanipalkka</i>
Yksityinen yritys ¹	22	3000–3499
Valtion laitos/virasto (muu kuin yliopisto)	11	3000–3499
Kunta	17	2500–2999
Yliopisto	16	2500–2999
Järjestö/säätiö	13	2500–2999

¹Myös yrittäjinä toimivat vastaajat

6 Koulutuksen tuoma osaaminen ja tyytyväisyys koulutukseen

6.1 Ydinosaaminen

Kyselyssä haluttiin selvittää, miten vastaajat ilmaisevat ydinosaamistaan, jonka he ovat saaneet koulutuksensa kautta. Vastaajat vastasivatkin tätä koskevaan kysymykseen listaten runsaasti eri osaamisalueita. Nämä ovat tiivistetty seitsemään luokkaan: sosiaalipsykologinen ymmärrys, kriittinen ja analyttinen ajattelu, tiedonhallintataidot, viestintätaidot sekä suunnittelu- ja kehittämistaidot (ks. taulukko 18). Samoja osaamisalueita on havaittu myös aikaisemmista selvityksissä (ks. Olakivi, 2008; Kilpiö, 2008; Torniainen, ym., 2013)

Sosiaalipsykologinen ymmärrys. Eniten vastauksia ydinosaamisesta tuli sosiaalipsykologiaan liittyen. Yksi tapa määritellä tätä osaamista oli kuvata sitä yleisenä tapana ajatella tai näkökulmana, jossa korostui ihminen sosiaalisena olentona sekä ilmiöiden kontekstuaalisuus. Keskeiseksi sosiaalipsykologien ydinosaamiseksi aineistossa korostui sosiaalisen vuorovaikutuksen ja ryhmädynamiikan ymmärrys. Tähän luokkaan kuului myös ymmärrys ryhmistä, mitä kuvailtiin muun muassa ryhmäilmiöiden, ryhmien ja roolien ymmärryksenä.

Lähellä tätä osaamista oli ryhmien välisiä suhteita koskeva ymmärrys. Tätä ilmaistiin puhumalla ryhmäsuhteista ja ryhmien välisestä vuorovaikutuksesta. Muun muassa sosiaalisen identiteetin teoriaa, ennakkoluuloja ja stereotyyppien syntyä koskeva ymmärrys kuului tähän luokkaan.

Lisäksi vastauksissa korostui ihmisen toimintaan ja sen vaikuttamiin liittyvä osaaminen. Tätä vastaajat ilmaisivat ymmärryksenä ihmisten toiminnasta tai käyttäytymisestä sekä siihen vaikuttavista tekijöistä, kuten tunteista, ajattelusta ja motivaatiosta. Tähän luokkaan kuului myös käyttäytymisen muutos ja siihen vaikuttaminen. Aineistosta nousi myös laajoja tutkimussuuntauksia tai lähestymistapoja kuten organisaatiopsykologia, sosiaalinen konstruktionismi ja terveystieteologia.

Kriittinen ja analyttinen ajattelu. Toinen isompi kokonaisuus, joka korostui vastauksissa, oli opintojen aikana tapahtunut ajattelun kehitys. Vastaajat ilmaisivat tätä osaamistaan erityisesti kykynä kriittiseen ja analyttiseen ajatteluun. Luokkaan kuului myös kyky erilaisten näkökulmien huomioimiseen. Näistä hieman eroavina kokonaisuutena oli yhteiskunnallinen ajattelu, jota ilmaistiin muun muassa yhteiskunnan rakentumisen ja sen ilmiöiden ymmärryksenä.

Tiedonhallintataidot ja tutkimusosaaminen. Tiedonhallintataidoiksi katsottiin kuuluvan ne ydinosaamisen alueet, jotka koskivat tiedon omaksumista ja oppimista, laajojen tietomäärien käsittelyä, tiedon soveltamista ja tiedon tuottamista. Myös tieteellisten tekstien lukutaito katsottiin kuuluvan tähän luokkaan. Tiedonhallintataitoja lähellä oli tutkimusosaaminen, jota ilmaistiin joko yleisesti

tutkimusosaamisena tai tutkimusmenetelmien hallintana. Vastaajat eivät eritelleet menetelmäosaamistaan tarkemmin, koska se laadullisia tai määrällisiä menetelmiä tai molempia.

Vuorovaikutustaidot. Yllä mainittua ryhmadynaamista ymmärrystä lähellä olivat vuorovaikutustaidot. Tähän luokkaan kuuluivat tiimi- ja ryhmätyötaidot sekä työyhteisötaidot. Lisäksi läsnäolo, kuuntelu ja perspektiivinottokyky luokiteltiin tähän luokkaan sekä johtaminen

Viestintä. Neljäs suurempi kokonaisuus muodostui viestinnästä. Kirjoittamistaidot korostuivat tässä luokassa. Viestintäluokkaan kuului myös yleinen ilmaisukyky, johon kuuluivat esimerkiksi argumentointi, käsitteellistäminen ja kyky ilmaista vaikeita asioita ymmärrettävästi. Myös esiintymiskyky kuului tähän kokonaisuuteen.

Kehittäminen ja suunnittelu. Viimeinen ydinosaamisen luokka muodostui kehittämisestä ja suunnittelusta. Kehittäminen ilmeni vastauksissa yleisenä ajattelutapana, kykynä parantaa työnteontekoa tai oman työn kehittämisenä. Tähän kokonaisuuteen kuului myös ongelmanratkaisutaidot.

Muita luokittelemattomia yksittäisiä osaamisalueita olivat muun muassa tietotekniset taidot, työläinsäädäntö, opetus- ja ohjaustaidot, tulostavoitteisuus. Lisäksi muutama vastaaja täsmensi erikseen vastauksissaan, että oma ydinosaaminen tulee muuta kautta kuin sosiaalipsykologiasta.

Vastaajilta kysyttiin myös, mitkä koulutuksen sisällöt ovat olleet eniten hyödyksi vastaushetken työtehtävissä, ja vastauksissa toistuivat paljolti samat teemat kuin vastaajien ydinosaamisessa. Eniten mainintoja hyödyllisyydestä tuli koskien ryhmadynamiikkaa ja vuorovaikutuksen sisältöjä, joita mainittiin tarvittavan jokapäiväinen työssä ja ryhmätyöskentelyssä. Ymmärrys vähemmistöistä ja monikulttuurisuudesta sekä kehityspsykologiasta nousivat sosiaalipsykologisina sisältöinä, joita ei mainittu erikseen kysyttäessä ydinosaamista. Kriittinen ja analyttinen ajattelu sekä menetelmäopinnot nousivat myös koulutuksen hyödyllisinä sisältöinä. Menetelmäopinnot tuomaa osaamista kuvattiin edellytyksenä sekä tutkimustiedon ymmärrykselle että tutkimus- tai asiantuntijatyölle.

**TAULUKKO 18. Vastaajien sosiaalipsykologian opinnoista saama ydinosaaminen. (N = 64.)
Lukumäärä ilmaisee, kuinka useasti kyseinen teema toistui aineistossa. Suurin osa vastaajista mainitsi useita teemoja.**

<i>1. Sosiaalipsykologinen ymmärrys</i>		<i>2. Kriittinen ja analyttinen ajattelu</i>	<i>3. Tiedonhallintataidot</i>
– Sosiaalipsykologian teorit (yleisesti) 9	– Ihminen ja toiminta 8	– Kriittinen ajattelu & arviointikyky 17	– Tiedonhaku 4
– Ihminen sosiaalisena olentona 7	– Ihmisen käyttäytyminen 5	– Analyttisyys 12	– Kyky lukea tieteellistä tekstiä 4
– Kontekstuaalisuus 5	– Käyttäytymisen muutos 5	– Erialaisten näkökulmien huomiointi 7	– Tiedon omaksuminen 4
– Vuorovaikutuksen ymmärtäminen 10	– Organisaatiopsykologia 5	– Kyky analysoida tietoa 6	– Oppiminen 2
– Ryhmät & ryhmien toiminta 9	– Sosiaalinen konstruktionismi 4	– Yhteiskunnallinen ymmärrys 6	– Hammottaminen 2
– Ryhmädynamiikka 7	– Sosiaalinen kognitio 4		– Tiedonkäsittelytaidot 3
– Sosiaalinen identiteetti 5	– Terveyspsykologia 3		– Kyky soveltaa tietoa 8
– Ryhmäsuhteet 3	– Yksittäiset teorit tai aihekokonaisuudet 7		– Kokonaisuuksien hallinta 3
– Ennakkoluulot & stereotypiat 3			
<i>4. Tutkimus</i>	<i>5. Kirjallinen ja suullinen viestintä</i>	<i>6. Vuorovaikutus</i>	<i>7. Kehittäminen ja suunnittelu</i>
– Tutkimusmenetelmät 11	– Kirjoittaminen 11	– Vuorovaikutustaidot 8	– Kehittäminen 5
– Tutkimusosaaminen 10	– Ilmaisukyky 6	– Johtaminen 5	– Ongelmanratkaisu 3
– Tutkimustyö 4	– Esiintymiskyky 3	– Läsnäolo ja kuuntelu 4	– Suunnittelu 2

6.2 Kilpailu työmarkkinoilla ja osaamisen vertailu

Vastaajilta pyydettiin kokemuksia, minkälaisista työtehtävistä sosiaalipsykologit kilpailevat työmarkkinoilla ja minkälaisilta aloilta heidän kilpailijansa tulevat. Lisäksi vastaajilta pyydettiin arvioimaan sosiaalipsykologien tutkinnon etuja ja puutteita suhteessa kilpailijoihin. (Ks. taulukko 19.) Ylivoimaisesti eniten vastauksia tuli henkilöstöhallinnon tehtävistä, kuten henkilöstön rekrytointi- ja kehittämistehtävistä. Näistä tehtävistä sosiaalipsykologit kilpailevat sekä kaupallisen koulutuksen omaavien että käyttäytymistieteilijöiden kanssa.

Sosiaalipsykologisen koulutuksen etuina henkilöstöalalla kilpailijoihinsa nähden vastaajat pitivät sovellettavissa olevaa sosiaalipsykologista osaamista, erityisesti koskien ryhmiä ja ryhmäprosesseja sekä ihmisten käyttäytymistä. Vastaajat pitivät etuina myös tutkinnon laaja-alaisuutta ja sen kehittämää analyttistä ajattelua. Henkilöstöalalla sosiaalipsykologien puutteina pidettiin liiketoiminnallista osaamista tai ”Business-ymmärrystä”. Myös laillistetun ammattinimikkeen puuttuminen psykologeihin nähden korostui. Esimerkiksi psykologin tutkinto voi olla edellytyksenä työtehtäviin, vaikka se sopisikin sisällöllisesti sosiaalipsykologeille.

Toiseksi eniten vastaajat mainitsivat sosiaalialan tehtävät, kuten asiakastyön, kuntoutuksen ja asiantuntijatyön. Näistä tehtävistä he kilpailevat etenkin sosiaalityöntekijän kelpoisuuden omaavien ja sosionomien kanssa, mutta myös psykologien ja muiden sosiaalitieteilijöiden kanssa.

Sosiaalipsykologisen koulutuksena etuina sosiaalialalla toistuivat samat teemat kuin henkilöstöaloilla, mutta että analyttisyyttä ja käyttäytymistieteellistä osaamista ei mainittu. Koulutuksen puutteena sosiaalialalla nousivat kelpoisuusvaatimukset, jotka koskivat sekä psykologin että sosiaalityöntekijän ammattinimikkeitä. Sosiaalialalla koulutuksen puutteeksi mainittiin myös käytännön taitojen puute esimerkiksi asiakaskohtaamisessa.

Yhteenvetona voi sanoa, että vertailtaessa sosiaalipsykologien tutkinnon etuja työmarkkinnoilla on nähtävissä paljon samoja kohtia, joita vastaajat toivat esiin ydinosaamisenaan (ks. taulukko 19), kuten ymmärrys vuorovaikutusprosesseista, analyttisyys ja tutkimusosaaminen. Tutkinnon etuina korostui myös sen monipuolisuus, laaja-alaisuus ja sovellettavuus. Taas puutteina kilpailijoihinsa nähden vastauksissa oli nähtävissä laillistetun ammattinimikkeen puuttuminen ja se ettei tutkinto valmista mihinkään tiettyyn tehtävään. Muita puutteita olivat konkreettisuuden sekä liiketoimintaosaamisen puuttuminen tutkinnosta. Vastaavia havaintoja on sosiaalipsykologien tutkinnon eduista ja puutteista on tehty myös aikaisemmin (ks. Kilpiö, 2008).

TAULUKKO 19. Vastaajien (N = 64) arviot, mistä työtehtävistä sosiaalipsykologit kilpailevat ja minkä alan edustajien kanssa, sekä sosiaalipsykologien edut ja puutteet suhteessa mainittuihin kilpailijoihin. Lukumäärä ilmaisee, kuinka useasti kyseinen teema toistui aineistossa.

Henkilöstöhallinnon tehtävät 33		
<i>1. Minkä alan osaajien kanssa kilpailua</i>	<i>2. Edut kilpailijoihin nähden</i>	<i>3. Puutteet kilpailijoihin nähden</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Kaupallinen koulutus 23 <li style="padding-left: 20px;">Kauppatieteiden maisterit 16 <li style="padding-left: 20px;">Tradenomit 7 – Käyttäytymistieteilijät 12 <li style="padding-left: 20px;">Psykologit 8 <li style="padding-left: 20px;">Kasvatustieteilijät 2 – Sosiaalitieteilijät 3 – Yhteiskuntatieteilijät 2 	<ul style="list-style-type: none"> – Analyttisyys 5 – Ryhmien ja ryhmäprosessien ymmärrys 5 – Sosiaalipsykologinen tieto sovellettavissa laajasti 4 – Ihmisen käyttäytymisen ymmärrys 4 – Yleinen laaja-alaisuus 4 	<ul style="list-style-type: none"> – Etäisyys liiketoimintaan 8 – Laillistetun ammattinimikkeen puuttuminen 7 – Konkreettisen osaamisen puuttuminen opintojen kautta 5 – Ryhmäohjaustaitojen puute 3
Sosiaalialan tehtävät 22		
<i>1. Minkä alan osaajien kanssa kilpailua</i>	<i>2. Edut kilpailijoihin nähden</i>	<i>3. Puutteet kilpailijoihin nähden</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Sosiaalityöntekijän kelpoisuuden omaavat 7 – Sosionomit 7 – Käyttäytymistieteilijät 6 <li style="padding-left: 20px;">Psykologit 4 <li style="padding-left: 20px;">Erityisopettajat 1 <li style="padding-left: 20px;">Kasvatustieteilijät 1 	<ul style="list-style-type: none"> – Sosiaalipsykologisen tiedon soveltuminen 6 – Ryhmien ja ryhmäprosessien ymmärrys 5 – Yleinen laaja-alaisuus 5 	<ul style="list-style-type: none"> – Laillistetun ammattinimikkeen puuttuminen 12 – Konkreettisen osaamisen puuttuminen opintojen kautta 7

6.3 Tyytyväisyys opetukseen ja koulutukseen

Vastaajilta kysyttiin heidän tyytyväisyyttään sosiaalipsykologiasta saamansa opetuksen eri osa-alueisiin ja koulutukseensa kokonaisuutena (ks. taulukko 20). Opetusmuodoista vastaajat olivat tyytyväisimpiä seminaareihin ja menetelmäkursseihin. Myös pro gradu -tutkielman ohjaukseen vastaajat olivat melko tyytyväisiä, vaikka tässä hajonta oli melko suurta. Tyytymättömmimpiä vastaajat olivat opintojen ohjaukseen. Vastaajat olivat keskimäärin melko tyytyväisiä koulutukseensa kokonaisuutena.

TAULUKKO 20. Vastaajien tyytyväisyys sosiaalipsykologiassa opetuksen eri osa-alueisiin ja kokonaisuuteen. Keskiarvot ja keskihajonnat asteikolla 1 – 5 (missä 1 = erittäin tyytymätön ja 5 = erittäin tyytyväinen).

	<i>Keski- arvo</i>	<i>Keski- hajonta</i>	<i>N</i>
Seminaarit	4,0	0,80	82
Menetelmäkurssit	3,9	0,92	84
Pro gradu -tutkielman ohjaus	3,8	1,04	81
Luentokurssit	3,6	0,85	84
Lukupiirit/kollokviot	3,6	0,95	62
Tentit	3,5	0,99	83
Opintojen ohjaus	3,1	1,07	79
Koulutus kokonaisuutena	3,7	0,86	84

Vastaajilla oli myös mahdollisuus vastata tähän kysymykseen avovastauksella ja antaa perusteluita (ks. taulukko 21). Vastaajien myönteisissä arvioissa korostui viisi teemaa. Ensimmäkin koulutuksen sisältöä kuvailtiin kiinnostavaksi. Lisäksi opintojen kokonaisuutta pidettiin hyvänä ja sen katsottiin olleen monipuolinen. Kolmantena korostui opetuksen laatu ja oppiaineen positiivinen suhtautuminen opiskelijoihin. Koulutusta pidettiin myös hyödyllisenä työelämän kannalta ja sen arvioitiin tuoneen hyvät valmiudet. Viimeiseksi nousi opintojen kehittämä teoreettinen ajattelu ja menetelmäosaaminen. Kielteisissä perusteluissa taas korostui neljä teemaa: itseopiskelun määrä, opintojen teoreettisuus, työelämäyhteyden puuttuminen ja opintojen ohjaus.

TAULUKKO 21. Vastaajien antamat myönteiset ja kielteiset arviot sekä näiden perustelut heidän kokonaistyytyväisyydelleen koulutuksestaan. (N = 55). Lukumäärät ilmaisevat, kuinka useasti tietty perustelu toistui aineistossa. Suurin osa vastaajista mainitsi useita teemoja.

Myönteiset arviot ja perustelut				
<i>1. Sisältö</i>	<i>2. Kokonaisuus</i>	<i>3. Opetus</i>	<i>4. Hyödyllisyys</i>	<i>5. Osaamisen kehittyminen</i>
– Mielenkiintoiset opinnot 11	– Opintojen hyvä kokonaisuus 5 – Monipuolisuus 3 – Valinnanvara 3	– Hyvä opetus 7 – Oppiaineen suhtautuminen 4	– Koulutuksen hyödyllisyys 7 – Valmiudet työelämään 4	– Ajattelu 4 – Teoreettisuus 4 – Menetelmäosaaminen 3
Kielteiset arviot ja perustelut				
<i>1. Opetusmuodot</i>	<i>2. Sisältö</i>	<i>3. Työllistyminen</i>	<i>4. Opinto-ohjaus ja opetus</i>	
– Itseopiskelun määrä 12 – Palautteen puuttuminen 3 – Keskusteluvuuden puuttuminen 3	– Opintojen teoreettisuus 11 – Liiketoimintänäkökulman puuttuminen 4	– Vähäinen työelämänäkökulma 6 – Muodollisen pätevyyden puute 4 – Vaikeus hahmottaa oma osaaminen 4	– Opinto-ohjaus 5 – Opetus 3	

Vastaajilta kysyttiin erikseen myös heidän opinto-ohjelmassa olleita puutteita vastaushetken työllisyystilannetta silmällä pitäen. Vastauksissa toistui paljolti samat teemat kuin vastauksissa, jotka ovat esitetty taulukossa 21: opintojen teoreettisuus sekä epäselvyys siitä, kuinka soveltaa tätä osaamista käytäntöön sekä opintojen vähäinen yhteys työelämään. Vastauksissa kuitenkin nimettiin tarkemmin, mitä käytännön valmiuksia ja taitoja puuttui opinnoista: liiketoiminta, projektihallinnan taidot, ryhmätyötaidot ja esiintyminen.

7 Yhteenveto

Vuosina 2007–2014 sosiaalipsykologiasta valmistui 216 maisteria, joista tähän selvitykseen vastasi 87. Selvitykseen vastanneiden työllisyystilanne oli hyvä, sillä yksikään työvoimaan kuuluvista ei ollut työtön. Hyvä työllisyystilanne raportoitiin myös Suomen sosiaalipsykologit ry:n tekemässä jäsenkyselyssä (Torniainen, ym., 2013). Voi kuitenkin olettaa, että nykyinen kysely ei tavoittanut työttöminä olleita sosiaalipsykologeja.

Vastaajista 30 prosenttia on ollut työttömänä valmistumisen jälkeen, ja työttömyysjaksoja oli tyypillisesti joko yksi tai kaksi. Keskimääräinen pituus työttömyysjaksolle oli puoli vuotta tai alle tämän. Vastaajien siirtyminen opinnoista työelämään on ollut hyvää. Neljä viidestä oli joko työllistynyt ennen valmistumistaan tai pian valmistumisen jälkeen.

Sosiaalipsykologeista työllistyi hieman yli puolet julkiselle sektorille. Yksityinen sektori työllisti neljänneksen ja kolmas sektori vajaan viidenneksen. Vastaajat työskentelivät hyvin erilaisten tehtävien parissa, kuten sosiaali- ja terveydenhuollon, tutkimustyön, henkilöstöhallinnon sekä opetus- ja

viestintätehtävien parissa. Projektimaisuus ja asiantuntijatyö yhdistivät monia vastaajia. Vastaajista noin kaksi viidestä oli määräaikaisessa työsuhteessa. Työllisistä 85 prosenttia koki viihtyvänsä työssään joko melko hyvin tai hyvin.

Opinnot olivat antaneet vastaajille monenlaista osaamista eri sosiaalipsykologin aihealueista, kuten vuorovaikutuksesta, ryhmistä ja käyttäytymisestä. Sosiaalipsykologien ydiosaamiseen kuuluivat myös muun muassa kriittinen ja analyyttinen ajattelu sekä tiedonhallintataidot ja tutkimusosaaminen. Vastaajista kolme neljästä katsoi omaavansa joko melko hyvät tai erittäin hyvät mahdollisuudet soveltaa sosiaalipsykologista tietoa vastaushetken työssään. Lisäksi 85 prosenttia koki viihtyvänsä työssään joko melko hyvin tai hyvin.

Vastaajat arvioivat olevansa melko tyytyväisiä saamaansa koulutukseensa, mutta arvioivat sitä myös kriittisesti. Myönteisiä arvioissa korostui muun muassa koulutuksen sisältö ja monipuolinen kokonaisuus sekä sen hyödyllisyys. Taas kielteisesti vastaajat arvioivat itseopiskelun määrää ja opintojen teoreettisuutta sekä heikkoa yhteyttä työelämään. Arviot opintojen työelämäyhteyden puuttumisesta, mutta koulutuksen hyödyllisyydestä voidaankin nähdä toisiaan täydentävinä. Koulutuksen hyödyllisyys on edellyttänyt juuri opintojen ulkopuolella ja/tai valmistumisen jälkeen mahdollisuutta soveltaa omaa osaamistaan.

Tämän selvityksen tulokset antavat oppiaineelle monipuolista palautetta opetuksen kehittämiseen. Osa viime vuosien opetuksen kehittämisestä on jo ollut linjassa nyt saadun palautteen kanssa. Esimerkiksi teorioiden ja tutkimusten käytäntöön soveltaminen on otettu aiempaa vahvemmin opetusohjelmassa huomioon. Erilaisia yliopistoa ja muuta työelämään yhdistäviä projektikursseja on kokeiltu niin koko yliopistossa, tiedekunnassa kuin oppiaineessakin. Lisäksi Helsingin yliopiston koulutus uudistuksen tulevaisuudessa opintojen työelämärelevanssi on nostettu tärkeään rooliin. Tämän päivän työelämän luonne näyttäytyy vastauksissa niin projektiluontoisen työn määränä kuin esimerkiksi kriittisen ja analyyttisen ajattelun, tiedonhallinnan ja tutkimustaitojen tärkeytenä riippumatta siitä, millä työelämän sektorilla sosiaalipsykologi työskentelee.

Lähteet

Honkanummi, E. & Myyry, L. (2003). *Sosiaalipsykologit opintieltä työelämään. Vuosina 1985–1991 ja 1998–2001 valmistuneiden sosiaalipsykologien kokemuksia opinnoista ja työelämästä*. Helsingin yliopisto, sosiaalipsykologian laitos.

Kilpiö, A. (2008). *Sosiaalipsykologien työmarkkinat nyt ja lähitulevaisuudessa – havaintoja työelämäselvityksestä*. Helsingin yliopisto, sosiaalipsykologian laitos.

Mononen, M. Setälä, E. & Valkonen, J. (1991). *Sosiaalipsykologit ja työelämä. Vuosina 1986–1990 valmistuneiden sosiaalipsykologien työtehtävät ja koulutuksen antamat valmiudet niihin* (Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian laitoksen monisteita 1/1991). Helsingin yliopisto, sosiaalipsykologian laitos.

Olakivi, A. (2008). *Selvitys vuosina 2002 – 2006 Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian laitokselta valmistuneiden maistereiden työhön sijoittumisesta*. Helsingin yliopiston Sosiaalipsykologian laitoksen monisteita. ISBN 978-952-10-4505-9 (PDF)

Pursiainen, N. (2015). *Työmarkkinatutkimus 2014. Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ry*. Helsinki. ISSN 1459-2088

Elektroniset lähteet:

Torniainen, E., Karhunen, H., Lindroos, K. Rapeli, S., Ranta, M-M., Alm, E. & Mattinen, P. (2013) *Sosiaalipsykologit vuonna 2013 - keitä olemme, mitä teemme työksemme ja mitkä ovat toiveet yhdistyksen toiminnalle*. Sosiaalipsykologi-lehti 2/2013. Haettu 14.3.2016 osoitteesta: www.sosiaalipsykologit.fi/sosiaalipsykologia/sosiaalipsykologit-2013-selvitys/

Liite: kyselylomake

Kysely toteutettiin sähköisesti (<https://elomake.helsinki.fi/lomakkeet/60529/lomake.html>). Liitteenä on alkuperäinen kyselylomake, joka muutettiin selainpohjaiseksi.

Selvitys Helsingin yliopistosta vuosina 2007–2014 valmistuneiden sosiaalipsykologien sijoittumisesta työelämään ja sosiaalipsykologian opintojen sovellettavuudesta työelämässä

Ympyröi oikea vaihtoehto tai kirjoita vastaus sille tarkoitettuun tilaan. Mikäli et muista varmuudella esim. jotain vuotta, kirjoita vuosi, joka on todennäköisin.

I Opiskeluaika ja opinnot

1. Aloitusvuotesi sosiaalipsykologian pääaineopiskelijana HY:ssä _____

2. Maisteriksi valmistumisvuosi _____

3. Olitko suorittanut jo aiemmin opintoja, jotka pystyit sisällyttämään VTK/VTM-tutkintoosi? Arviolta _____ op

4. Poissaololukukausien määrä _____ lukukautta

5. Mitä sivuaineita suoritit (perusopinnot/ perus- ja aineopinnot)?

Sivuaine	Perusopinnot	Aineopinnot
Sosiaalityö	x	x
Sosiologia	x	x
Viestintä	x	x
Kasvatustiede	x	x
Psykologia	x	x
Yhteiskuntapolitiikka	x	x
Muu: _____	x	x
Muu: _____	x	x

6. Mikä oli pro gradu -tutkielmasi arvosana?

1 approbatur 2 lubenter approbatur 3 non sine laude approbatur 4 cum laude approbatur
5 magna cum laude approbatur 6 eximia cum laude approbatur 7 laudatur

7. Suhteessa omiin tavoitteisiisi, miten mielestäsi menestyit sosiaalipsykologian opinnoissasi?

1 erittäin huonosti 2 huonosti 3 melko huonosti 4 kohtalaisesti 5 melko hyvin 6 hyvin 7 erinomaisesti
[] en osaa sanoa

8. Oletko suorittanut muita tutkintoja?

1 en 2 kyllä, mitä ja milloin?

9. Kuinka paljon teit koulutukseesi liittyvää työtä ennen valmistumistasi (mukaan lukien harjoittelu)? Arviolta yhteensä

- 1 En lainkaan 2 0–6 kk 3 7–12 kk 4 13–18 kk 5 yli 18 kk.

II Valmistumisen jälkeinen työllistyminen

10. Mikä seuraavista vastaa parhaiten tilannettasi heti valmistumisesi jälkeen?

- 1 Hain ja myös sain palkkatöitä
 2 Jatkoin palkkatyössä, jossa olin aloittanut jo aiemmin
 3 Työllistin itseni omalla yritystoiminnalla
 4 Toimin apurahalla
 5 Hain, mutta en saanut töitä
 6 Hain, mutta en saanut töitä, joten tein muuta, mitä?

7 Jokin muu tilanne, mikä?

11. Jos olet ollut työttömänä valmistumisesi jälkeen, niin milloin?

- 1 Välittömästi valmistumiseni jälkeen
 2 Myöhemmin, oltuani ensin töissä
 3 En ole ollut työttömänä valmistumiseni jälkeen → siirry suoraan kysymykseen 14.

12. Kuinka monta työttömyysjaksoa sinulla on ollut valmistumisesi jälkeen? _____

13. Kuinka pitkä on ollut pisin yksittäinen työttömyysjaksosi?

- 1 1–6 kk 2 7–12 kk 3 13–18 kk 4 yli 18 kk

14. Onko sinulla ollut määräaikaista työsuhdetta valmistumisesi jälkeen (mukaan lukien tämänhetkinen työsuhteesi)?

- 1 ei
 2 kyllä, kuinka monta _____

15. a) Kuinka monta eri työnantajaa sinulla on ollut valmistumisesi jälkeen? _____

15. b) Oletko työllistänyt itsesi jossain vaiheessa? _____

16. Kuinka pian valmistumisesi jälkeen työllistyt?

- 1 olin työllistynyt jo valmistuessani
 2 viimeistään 3 kk:n kuluttua valmistumisesta
 3 viimeistään 6 kk:n kuluttua valmistumisesta
 4 viimeistään 9 kk:n kuluttua valmistumisesta
 5 viimeistään vuoden kuluttua valmistumisesta
 6 yli vuoden kuluttua valmistumisesta, minkä ajan päästä? _____
 7 en ole saanut töitä valmistumiseni jälkeen → VOIT SIIRTYÄ LOMAKKEEN KOHTAAN 38.

17. a) Mitä kautta sait tiedon ensimmäisestä valmistumisestasi jälkeisestä työpaikastasi (tai siitä työstä, jossa jatkoit valmistuttuasi)? Valitse yksi vaihtoehto.

- 1 Yrityksen tai organisaation omat Internet-sivut
- 2 Lehti-ilmoitus
- 3 Työministeriön www.mol.fi -sivusto
- 4 Työvoiman vuokraus- tai välityspalvelu tms.
- 5 Työvoimatoimisto ja/tai työllistäminen
- 6 Helsingin yliopiston ura- ja rekrytointipalvelut
- 7 Kysyin työmahdollisuuksia suoraan työnantajilta
- 8 Työnantaja ilmoitti minulle paikasta henkilökohtaisesti
- 9 Suhdeverkoston kautta (ystävät, tuttavat, sukulaiset jne.)
- 10 Työllistin itseni omalla yritystoiminnalla
- 11 En muista
- 12 Muuta kautta, miten? _____

17. b) Hyödynsitkö Helsingin yliopiston urapalveluja?

1. en
2. kyllä, miten _____

18. a) Miten läheisesti valmistumisestasi jälkeinen työllistyminen liittyi sosiaalipsykologian alaan?

- 1 ei lainkaan
- 2 hyvin etäisesti
- 3 melko etäisesti
- 4 melko läheisesti
- 5 hyvin läheisesti
- 6 täysin

18. b) entä nykyinen työsi (jos työsi on sama kuin kohdassa a, voit jättää vastaamatta tähän)?

- 1 ei lainkaan
- 2 hyvin etäisesti
- 3 melko etäisesti
- 4 melko läheisesti
- 5 hyvin läheisesti
- 6 täysin

19. a) Oliko akateeminen loppututkinto muodollisena tai tosiasiallisena vaatimuksena ensimmäiseen valmistumisestasi jälkeiseen työhösi?

- 1 ei
- 2 kyllä

19. b) entä nykyiseen työhösi (jos työsi on sama kuin kohdassa a, voit jättää vastaamatta tähän)?

- 1 ei
- 2 kyllä

20. a) Oliko ensimmäiseen valmistumisestasi jälkeiseen työhösi muita muodollisia vaatimuksia?

- 1 ei
 - 2 kyllä, mitä _____
-

20. b) entä nykyiseen työhösi (jos työsi on sama kuin kohdassa a, voit jättää vastaamatta tähän)?

- 1 ei
 - 2 kyllä, mitä _____
-

III Nykyinen työ ja koulutuksen soveltuvuus

21. Oletko tällä hetkellä?	6	Päätoiminen jatko-opiskelija
1 Palkkatyössä	7	Kotona hoitamassa lasta tai muuta omaista
2 Yrittäjänä	8	Ase- tai siviilipalveluksessa
3 Työtön	9	Eläkkeellä
4 Työmarkkinakoulutuksessa	10	Muu, mikä _____
5 Opiskelija		_____

SEURAAVAT KYSYMYKSET KOSKEVAT TÄMÄNHETKISTÄ TYÖTÄSI. MIKÄLI ET OLE TÄLLÄ HETKELLÄ TÖISSÄ, VOIT VASTATA EDELLISEN TYÖSI POHJALTA, JOS OLIT ALOITTANUT SEN OPINTOJEN AIKANA TAI VALMISTUMISESI JÄLKEEN. MUUSSA TAPAUKSESSA VOIT SIIRTYÄ LOMAKKEEN KOHTAAN 38. MIKÄLI SINULLA ON USEITA TYÖSUHTEITA, VALITSE SE, JOTA PIDÄT PÄÄASIAALLISENA TULONLÄHTEENÄSI.

22. Kuinka kauan olet ollut nykyisessä työpaikassasi?

Arvioi puolen vuoden tarkkuudella. _____

23. Kuinka kauan olet ollut nykyisessä työtehtävässasi?

Arvioi puolen vuoden tarkkuudella. _____

24. Onko nykyinen työsi

1 kokopäiväinen **2** osapäiväinen **3** tuntityötä **4** freelance-luonteinen

25. Onko työsuhteesi 1 määräaikainen **2** vakinainen

26. Jos tämänhetkinen työsuhteesi on määräaikainen, kuinka pitkä se on?

1 0–6 kk **2** 7–12 kk **3** 13–24 kk **4** yli 2 vuotta

27. Mihin toimi- tai hallinnonalaan työnantajasi kuuluu?

1 Yksityinen yritys	5 Seurakunta
2 Yliopisto	6 Järjestö/säätiö
3 Valtion virasto/laitos	7 Oma yritys
4 Kunta/kuntayhtymä/kunnan yritys	8 Jokin muu, mikä: _____

28. a) Mikä on nykyinen työnimikkeesi?

28. b) Kuvaile tehtäviäsi.

29. Millaiset ovat mahdollisuutesi soveltaa sosiaalipsykologista tietoa työssäsi?

5 Erittäin hyvät **4** Melko hyvät **3** Kohtalaiset **2** Melko huonot **1** Erittäin huonot [] En osaa sanoa

30. Kuinka usein työssäsi esiintyy tilanteita, joissa sinulle on hyötyä sosiaalipsykologisesta

koulutuksesta?

5 Usein 4 Melko usein 3 Silloin tällöin 2 Melko harvoin 1 Ei koskaan [] En osaa sanoa

31. Kuinka tärkeää työtehtäviesi kannalta on, että olet suorittanut tutkintosi juuri sosiaalipsykologiasta, etkä esimerkiksi jostain sosiaalipsykologian lähitieteestä?

5 Välttämätöntä 4 Erittäin tärkeää 3 Melko tärkeää 2 Ei kovin tärkeää 1 Ei lainkaan tärkeää
[] En osaa sanoa

32. Jos olet palkkatyössä, mitä ominaisuuksia ja valmiuksia arvelet työnantajasi sinulta odottaneen työpaikkaasi täytettäessä?

33. Kuinka hyvin arvioit itse täyttäneesi nämä odotukset?

5 erittäin hyvin 4 melko hyvin 3 kohtalaisesti 2 melko huonosti 1 erittäin huonosti [] en osaa sanoa

34. Mitkä sisällöt sosiaalipsykologin koulutuksessa ovat olleet eniten hyödyksi nykyisessä (pääasiallisessa) työtehtävässasi? Millä lailla niistä on hyötyä?

35. Mikä sivuaineopinnoissa on ollut eniten hyödyksi nykyisiä tehtäviäsi ajatellen? Kuvaile tarkemmin myös, millä lailla tämä ilmenee.

36. Mikä on nykyisessä työssäsi itsellesi kiinnostavinta?

37. Miten viihdyt työssäsi?

5 Hyvin 4 Melko hyvin 3 En hyvin mutten huonostikaan 2 Melko huonosti 1 Huonosti

IV Tutkinto, osaaminen ja valmiudet

38. a) Miten ilmaisisit ydinosaamisesi, jonka olet saanut sosiaalipsykologian opinnoista yhdistettynä VTM-tutkintoon? Alleviivaa ne osaamisesi alueet, joissa koet hyötyneesi erityisesti sosiaalipsykologian opinnoista.

38. b) Miten hyödynnät ja sovellat tätä osaamista? Anna mielellään esimerkki tai esimerkkejä.

39. Kuinka paljon koet sosiaalipsykologian opintojen antaneen sinulle seuraavia valmiuksia työelämää varten?

	1=Ei lainkaan			7=Erittäin paljon			
a) Ongelmanratkaisuvalmiudet	1	2	3	4	5	6	7
b) Suoriutumissuuntautuneisuus	1	2	3	4	5	6	7
c) Asiakassuuntautuneisuus	1	2	3	4	5	6	7
d) Tiimityövalmiudet	1	2	3	4	5	6	7
e) Henkilöjohtamisvalmiudet	1	2	3	4	5	6	7
f) Suunnittelu- ja organisoitivalmiudet	1	2	3	4	5	6	7
g) Liiketoimintasuuntautuneisuus	1	2	3	4	5	6	7
h) Joustavuus/mukautumiskyky	1	2	3	4	5	6	7
i) Valmiudet henkilöstön kehittämiseen	1	2	3	4	5	6	7
j) Analyyttinen ajattelu	1	2	3	4	5	6	7
k) Kommunikointivalmiudet	1	2	3	4	5	6	7
l) Verkostoitumiskyky	1	2	3	4	5	6	7
m) Neuvottelutaidot	1	2	3	4	5	6	7
n) Esiintymisvalmiudet	1	2	3	4	5	6	7
o) Muu valmius, mikä: _____	1	2	3	4	5	6	7
p) Muu valmius , mikä: _____	1	2	3	4	5	6	7

40. a) Mikä on kokemuksesi, minkälaisista työtehtävistä sosiaalipsykologit kilpailevat muiden alojen edustajien kanssa ja minkälaisilta aloilta heidän kilpailijansa tulevat?

40. b) Mitkä ovat mielestäsi sosiaalipsykologien tutkinnon edut ja/tai puutteet työmarkkinnoilla suhteessa näihin kilpailijoihin?

edut:

puutteet:

41. Oletko havainnut puutteita sosiaalipsykologian opinto-ohjelmassa nykyistä työllisyystilannettasi ajatellen?

1 en 2 kyllä, mitä?

42. a) Arvioi, kuinka tyytyväinen olit / olet sosiaalipsykologiassa saamaasi opetukseen:

	Erittäin tyytymätön	Melko tyytymätön	Osittain tyytymätön, osittain tyytyväinen	Melko tyytyväinen	Erittäin tyytyväinen	En osaa sanoa
1) Luentokurssit	1	2	3	4	5	x
2) Seminaarit	1	2	3	4	5	x
3) Menetelmäkurssit	1	2	3	4	5	x
4) Lukupiirit/kollokvio t	1	2	3	4	5	x
5) Tentit	1	2	3	4	5	x
6) Pro gradu - tutkielman ohjaus	1	2	3	4	5	x
7) Opintojen ohjaus	1	2	3	4	5	x

42. b) Arvioi, kuinka tyytyväinen olet sosiaalipsykologian koulutukseen kokonaisuutena:

1. Erittäin tyytymätön
2. Melko tyytymätön
3. Osittain tyytymätön, osittain tyytyväinen
4. Melko tyytyväinen
5. Erittäin tyytyväinen
- [] En osaa sanoa

Perustele lisäksi, miksi:
